

گفت‌وگو با ۲ فیلم‌ساز مشه‌دی که در سیزدهمین دوره جشنواره مردمی فیلم عمار حضور داشتند

«عمار»، چشمی برای دیدن مردم

شکیبا افخمی‌راد

جشنواره فیلم عمار رویدادی مردمی است که آثار راه یافته به آن با پایان جشنواره بایگانی نمی شوند و در شهرها و روستاهای مختلف به نمایش در می آیند. به این ترتیب قشرهای مختلف مردم می توانند از آثار دغدغه مند آن که با محوریت انقلاب اسلامی در بخش های مختلف تولید شده اند، بهره ببرند. هنرمندان مشه‌دی در دوره های مختلف جشنواره مردمی فیلم عمار همواره حضوری فعال داشته اند و جوایزی را نیز از آن خود کرده اند. در سیزدهمین دوره این رویداد هم چند اثر از سینماگران مشه‌دی با جلب نظر هیئت انتخاب توانسته اند به بخش مسابقه راه پیدا کنند. براین اساس «کهکشان»، ساخته حامد پویان، در بخش مستند تاریخی، فرهنگی و اجتماعی، «چهار چرخ»، اثر محسن اسلام زاده و محمود عزیزی، در بخش مستند نقد درون گفتمانی، «ردیه های تکفیر»، ساخته علیرضا باغشنی، و «پاییز پنجاه سالگی، به کارگردانی محسن اسلام زاده در بخش مستند نهضت جهانی مستضعفین و «مدار بسته، به کارگردانی سعید ولی زاده و «یاوری»، اثر محمدصادق رضائی مقدم، در بخش داستانی کوتاه به عنوان نمایندگان مشه‌د با دیگر آثار راه یافته به سیزدهمین دوره جشنواره عمار به رقابت پرداخته اند. آنچه در ادامه می خوانید صحبت های علیرضا باغشنی و حامد پویان در باره حضورشان در این رویداد و ویژگی های جشنواره ملی مردمی فیلم عمار است.

- پخش چندین باره «ردیه های تکفیر» از تلویزیون

«ردیه های تکفیر، به کارگردانی علیرضا باغشنی، فیلم ساز مشه‌دی، یکی از آثاری است که در بخش مستند نهضت جهانی مستضعفین سیزدهمین جشنواره مردمی فیلم عمار به نمایش درآمد. این فیلم که در مهرماه امسال در سینما هویزه مشه‌د رونمایی شده بود، روایتی از سفر جمعی از علمای اهل سنت ایران به سوریه برای شرکت در همایش های مرکز اسلامی شام است که به ایجاد وحدت و رد تفکرات تکفیری در جهان اسلام می پردازد. باغشنی درباره فیلمش توضیح می دهد: بهمن سال گذشته بود که خبردار شدیم تعدادی

از علمای اهل سنت ایران قصد دارند به دعوت دولت سوریه، به علمای اهل سنت این کشور دیداری داشته باشند و به چشم خود ببینند که تکفیر باعث شکل گیری چه اتفاقاتی در سوریه شده است. او ادامه می دهد: از ما خواسته شده بود که پوشش رسانه ای این اتفاق را انجام دهیم، اما از آنجا که این دیدار اتفاق مهمی بود، تصمیم گرفتیم مستند جامع تری درباره آن بسازیم.

باغشنی با اشاره به پخش چندین باره مستند «ردیه های تکفیر، از شبکه های تلویزیونی بیان می کند: این مستند با وجود آنکه از فیلم های آرشیوی خوبی بهره گرفته، اما اثری تحلیلی است که در آن اتفاقاتی مشابه با جریان ناآرامی های اخیر کشور هم وجود دارد. او درباره اثر دیگری که برای حضور در جشنواره عمار فرستاده بوده است توضیح می دهد: مستند دیگر من به نام «توانا» در بخش مهمان پذیرفته شد، اما من انتظار داشتم به بخش مسابقه راه پیدا کند، چون امسال جشنواره عمار بر موضوع زن ایرانی تمرکز دارد و کار ما هم درباره یک خانم فعال اجتماعی در حاشیه شهر مشه‌د است که اتفاقات بسیار خوبی را در منطقه پورسینا رقم زده است.

- جشنواره «عمار» رویدادی مردمی است

این فیلم ساز درباره ویژگی های جشنواره عمار بیان می کند: جشنواره عمار رویدادی مردمی است و اجرای آن توسط مردم انجام می شود. همچنین این جشنواره مانند سینما حقیقت و دیگر جشنواره های در یک شهر متمرکز نیست و در بسیاری از شهرها برنامه های مختلفی را برگزار می کند. باغشنی ادامه می دهد: در واقع جشنواره عمار یک سازمان تماشا برای فیلم های جبهه انقلاب ایجاد کرده است تا این آثار دیده و پخش شوند. به گفته او اکثر جشنواره ها فقط یک محفل جایزه هستند اما جشنواره عمار علاوه بر اهدای جوایز به آثار برگزیده بر روی پخش آثار در شهرها و روستاهای مختلف کشور هم تمرکز دارد.

-

علیرضا باغشنی:
مجموعه های مردمی باید به عمار کمک کنند تا این رویداد با حضور مخاطبان بیشتر باشکوه تر برگزار شود

همچنین استعداد های جدید بسیاری به واسطه این جشنواره کشف شده اند.

باغشنی با تأکید بر اینکه همه اقشار مختلف می توانند در جشنواره عمار حضور داشته باشند، بیان می کند: بسیاری از جشنواره هایی که در جهان برگزار می شوند، جشنواره های موضوعی هستند. عمار هم یکی از این رویدادهاست، بنابراین هرکس اثری متناسب با موضوعات این جشنواره و انقلاب اسلامی تولید کرده باشد، می تواند برای حضور در آن اقدام کند.

این فیلم ساز یادآور می شود: قطعاً فیلمی که انقلاب

را تضعیف می کند، در این رویداد جایی ندارد، اما اگر فردی نقد درستی داشته باشد که در حوزه انقلاب قرار بگیرد، می تواند در جشنواره شرکت کند، از این رو اگر بگوییم جشنواره عمار فقط مخصوص گروه خاصی است، حرف غلط و جهت داری است.

باغشنی در پایان صحبت هایش تأکید می کند: مجموعه های مردمی باید به

جشنواره عمار کمک کنند تا این رویداد

با حضور مخاطبان بیشتر باشکوه تر

برگزار شود.

پس از پایان جشنواره عمار در تهران، برخی از آثار منتخب این رویداد در مشه‌د روی پرده می روند

سینما هویزه مشه‌د، میزبان جشنوار ه فیلم «عمار»

تدارک برگزاری چندین نشست محتوایی و فنی مصطفی محمدی، دبیر جشنواره مردمی فیلم عمار مشه‌د، درباره زمان در نظر گرفته شده برای برگزاری این رویداد توضیح می دهد: جشنواره تهران مرکزیت دارد و همیشه نگاه رسانه ای بیشتر به آن سمت معطوف است، همچنین در زمان برگزاری جشنواره عمار در تهران کسانی که از مشه‌د در این رویداد پذیرفته شده اند، برای رونمایی از آثارشان یا حضور در نشست ها و مراسم افتتاحیه و اختتامیه به تهران می روند، از این رو امکان حضور آن ها در جشنواره مشه‌د فراهم نمی شود، بنابراین ما تصمیم گرفتیم برای اینکه توجه عام و خاص از جشنواره مشه‌د برداشته نشود و همچنین از ظرفیت های هنرمندان شهرمان استفاده کنیم، بعد از پایان جشنواره تهران، این رویداد را در مشه‌د رقم بزنیم، او با اشاره به برنامه ریزی های صورت گرفته برای برگزاری چند

تدارک برگزاری چندین نشست محتوایی و فنی مصطفی محمدی، دبیر جشنواره مردمی فیلم عمار مشه‌د، درباره زمان در نظر گرفته شده برای برگزاری این رویداد توضیح می دهد: جشنواره تهران مرکزیت دارد و همیشه نگاه رسانه ای بیشتر به آن سمت معطوف است، همچنین در زمان برگزاری جشنواره عمار در تهران کسانی که از مشه‌د در این رویداد پذیرفته شده اند، برای رونمایی از آثارشان یا حضور در نشست ها و مراسم افتتاحیه و اختتامیه به تهران می روند، از این رو امکان حضور آن ها در جشنواره مشه‌د فراهم نمی شود، بنابراین ما تصمیم گرفتیم برای اینکه توجه عام و خاص از جشنواره مشه‌د برداشته نشود و همچنین از ظرفیت های هنرمندان شهرمان استفاده کنیم، بعد از پایان جشنواره تهران، این رویداد را در مشه‌د رقم بزنیم، او با اشاره به برنامه ریزی های صورت گرفته برای برگزاری چند

مشه‌د مقدس، «عمار» و شکستن چرخه فن سالاری

خیر همگانی نقشی ماندگار ایفا کند.

پس از انقلاب اسلامی، نگاه به سینما در ایران از جنبه های مورد اشاره که حاصل نگاه موسوم به نوسازی یا مدرن سازی غربی ایران به دست پهلوی ها بوده، به هنری برای انتقال مفاهیم و آموزه های معرفتی و انسانی بدل شد. این رویکرد به سینما طیف گسترده ای از فیلم سازان و اندیشمندان را تربیت کرد که برخی از آن ها در عرصه جهانی نیز موفقیت هایی به دست آوردند. به عنوان نمونه، جذا از

مجموعه کم نظیر روایت فتح، شهید آوینی توانست

بنیادهایی نظری در زمینه هنر سینما ا طرح کند.

با گذشت زمان و با پر رنگ شدن جریان های

فن سالار در ایران و حضور دولت های تکنوکرات،

به تدریج سینما به سوی جریان مصرفی تغییر

جهت داد. آمار فروش فیلم ها و تعداد تولید آثاری

از این دست به خوبی نشان می دهد که اندک اندک

مصرف زدگی در محتوا و فرم سینمایی خود را نشان

داده است. گیشه و چرخه اقتصادی و پولی

سرما به گذار آن را در حوزه فرهنگ تبدیل کرد و

متأسفانه این سرمایه گذاران جای تولید کنندگان

رادر سینما گرفتند. جشنواره های فیلم نیز به تبع

از نمونه های خارجی به فضایی برای برند سازی

ستاره های سینما و ایجاد جریانی در همان مدار

پول سازی و مصرفی شدن بیش از پیش جامعه

تبدیل شدند. «جشنواره مردمی فیلم عمار» ابتکاری

ویژه برای شکستن این چرخه و نوع نگاه در

فیلم سازان و مخاطبان به سینما بود. مسئله هویت

محمد جواد استادی، نویسنده و منتقدان فرهنگی

در انقلاب اسلامی و توجه به آرمان های مرکزی

انقلاب را می توان برجسته ترین هدف مرکزی

جشنواره فیلم عمار دانست. گروهی از

دغدغه مندان فرهنگی با شناخت دقیق از

مسیر طی شده سینما کوشش کردند با تمهید

دورویکرد اساسی مسیر تعریف شده حاصل

از نگاه تکنوکراسی و سرمایه داری را بشکنند

و طرحی جدید ارائه کنند. این گروه کوشش

کرد کار خود را با یکی از مهم ترین فرم های

سینمایی شده سرمایه دارانه یعنی جشنواره های

مجلل با رویکرد کالایی کردن جامعه آغاز کند.

شکستن این فرم کاری سخت و پیچیده بود که به

نظری رسد در طول سالیانی که از عمر این جشنواره

می گذرد به خوبی رقم خورده است. نمایش آثار

سینمایی در نقاطی که مردم زمینه حضور در

سینما ها ندارند مثل بسیاری از روستا ها و نقاط

حاشیه شهر و در مکان هایی چون خانه شهدا یا

مساجد از ابتکار از ویژه جشنواره عمار است. این

نوآوری فرهنگی سیاست گذاران نه زمینه تقویت بعد

فرهنگی سینما را فراهم می آورد. همچنین ابتکار

دوم جشنواره عمار توجه به موضوعات فرهنگی

ویژه و زمینه ساز هویت ملی و دینی ایران اسلامی

است. ترکیب این دورویکرد با یکدیگر ضمن

زمینه سازی تربیت استعداد های جدید فیلم سازی

توسط تولید کنندگان جوان انقلابی زمینه ارتقای

سرمایه اجتماعی جمهوری اسلامی را نیز فراهم

می آورد.

اصلاح مصرف فرهنگی جامعه در چرخه سنت،

فرهنگ، مصرف و سبک زندگی برجسته ترین

- اثری درباره تشییع پیکر سردار سلیمانی

مستند «کهکشان»، ساخته حامد پویان، در بخش مستند تاریخی، فرهنگی و اجتماعی سیزدهمین دوره جشنواره عمار به نمایش درآمد، مستندی که مراسم تشییع پیکر شهید سردار سلیمانی در مشه‌د را از زاویه دیگری به تصویر کشیده است. به گفته پویان در این مستند با کسانی که در کف خیابان درگیر مراسم تشییع بوده اند صحبت شده و در آن برای اولین بار برخی اتفاقات رخ داده به مراسم بیان شده است. برای مثال ماشین حمل پیکر یک مسیر ۴۵ دقیقه ای فرودگاه تا حرم را در چهار

ساعت طی کرده است. در آن شرایط اکسیژن ماشین در حال اتمام بوده است و افرادی که در ماشین بوده اند به سختی توانسته اند با بیرون تماس بگیرند و این موضوع را اطلاع دهند.

این فیلم ساز درباره تفاوت «کهکشان» با مستندهای دیگر نیز می گوید: در بخش هایی از این مستند، از فیلم های موبایلی مردم استفاده شده است. در واقع ما فراخوانی منتشر کردیم و از مردم خواستیم اگر فیلمی از مراسم دارند برای ما ارسال کنند که بسیار همکاری خوبی داشتند و تصاویر زیادی به دستمان رسید. به گفته او مستند «کهکشان» تا به امروز از چندین شبکه تلویزیون پخش شده است.

- «عمار» یکی از منظم ترین جشنواره هاست

پویان درباره ویژگی های جشنواره عمار نیز توضیح می دهد: جشنواره عمار یکی از منظم ترین جشنواره هایی است که من در آن شرکت کرده ام و نسبت به جشنواره های دیگر بسیار پشتیبانی قوی تری دارد. به گفته او از لحظه اولی که فیلم سازان برای حضور در این رویداد ثبت نام می کنند، عوامل اجرایی جشنواره با آن ها در تماس هستند و در برخی مواقع حتی نسبت به خود فیلم سازان بسیار پیگیر تر و مشتاق تر عمل می کنند.

این فیلم ساز یادآور می شود: اولین باری که در جشنواره عمار شرکت کردم، خود عوامل با من تماس گرفتند و درخواست کردند اثرم را به این رویداد بفرستم، اتفاقی که نشان می دهد عوامل اجرایی جشنواره خیلی خوب آثار ساخته شده مرتبط به موضوعات جشنواره را رصد می کنند. پویان اکران های مردمی جشنواره عمار را اتفاق بسیار خوبی می داند و می گوید: مهم ترین خواسته مستند ساز پخش و دیده شدن اثرش است و جشنواره عمار قطعاً این بستر را فراهم می کند، در حالی که در جشنواره حقیقت آثار بایگانی می شود و بسیاری نمی توانند به تماشای آثار راه یافته به این رویداد بنشینند.

کار کرد این جشنواره است. ولی جایگاه مشه‌د در این جشنواره ابتکاری و مردمی را کجا باید جست وجو کرد؟ مشه‌د زادگاه و کانون طرح ایده این جشنواره بوده است و همواره در برنامه ریزی و طراحی این رویداد ا دلان جایگاهی ویژه داشته است. همچنین مشه‌د مقدس به دلیل وجود قلب بزرگی از فیلم سازان کوتاه، مستند سازان، تولید کنندگان تلویزیونی و حتی سینمای بلند، حضوری پررنگ و جدی در بخش های متنوع این جشنواره داشته است. البته دلیل این امر فقط تعداد زیاد فیلم ساز نیست، بلکه حضور جریان های فکری انقلاب اسلامی و طرح مسئله هویت به طور پیایی در مشه‌د مهم تر از همه این ها وجود ار مقدس زیارت، ظرفیت معنایی ویژه ای برای حضور پررنگ تر مشه‌دی هاد عمار و البته برگزاری خوب جشنواره عمار در مشه‌د مقدس فراهم آورده است. البته تجمع امکانات در تهران همواره این شهر را مرجع اصلی خدادهای ملی و بین المللی قرار داده است که باید این رویکرد شکسته و از تمرکزگرایی پرهیز شود. شاید مشه‌د بتواند استعداد های نهفته خویش را در حوزه فرهنگ با میزبانی اصلی جشنواره هایی چون عمار به دست آورد.

جشنواره عمار امتداد نگاه رهبر فقید انقلاب اسلامی، امام خمینی ^(ره)، به انسان فرهنگی به جای انسان مادی است که هم در نوع آثار و هم در شکل برگزاری جشنواره نمود یافته است و چه جایی مناسب تر از مشه‌د مقدس با همه لایه های معنایی برای تحقق این امر وجود دارد؟ کنار هم قرار گرفتن موجی از فیلم سازان مردمی و انقلابی در کنار مدیران جوان فرهنگی و انقلابی می تواند امتیازی ویژه برای جشنواره عمار در جوار بارگاه ملکوتی امام رضا^(ع) باشد.

گزارش خبری

تقدیر از فیلم ساز مشه‌دی

جشنواره سراسری فیلم «عمار» به پایان رسید

اخبار هنری مشه‌د

راهیابی نماینده خراسان رضوی به جشنواره تئاتر فجر

این نمایش در بخش بازیگری زن، توسط لیلا هنرخواه نامزد دریافت جایزه شد. همچنین در بخش بازیگری مرد، علی تاجیک جایزه دوم بازیگری مرد را دریافت کرد. سجاد تاجیک نامزد دریافت جایزه بازیگری مرد و مهران لایزال نامزد دریافت جایزه طراحی نور شد که مهرداد لایزال برای آهنگ سازی نمایش «الهه سنگ» شایسته تقدیر شناخته شد. همچنین در این رویداد فرشید تمری جایزه سوم نویسندگی و کارگردانی و نیز عبدالحکیم مشورتی جایزه دوم کارگردانی را کسب کردند.

برگزاری «مشق مادر» در حوزه هنری استان

